

Vastastikuse abistamise pakt Eesti Vabariigi ja NSV Liidu vahel

28. september 1939

Eesti Vabariigi President ühelt poolt, ja N.S.V. Liidu Ülemnõukogu Presiidium teiselt poolt, juhitud sihist arendada sõbralikke vahekordi, mis kindlaks määratud rahulepinguga 2. veebruarist 1920. a. ja rajatud rippumatu riikluse tunnustamisele ja mittevaheselegamisele teise Lepinguosalise siseasjadesse; tunnustades, et rahuleping 2. veebruarist 1920. a. ning mittekallaletungi ja tülide rahulisel teel lahendamise leping 4. maist 1932. a. on endiselt nende vastastikuse suhete ja kohustuste kindlaks aluseks; olles veendunud, et mõlema Lepinguosalise huvides on kindlaks määrata vastastikuse julgeoleku kindlustamise täpsed tingimused, tunnistasid tarvilikuks sõlmida omavahel alljärgnev Vastastikuse Abistamise Pakt ja määrasid sel eesmärgil oma volinikeks Eesti Vabariigi President: **Karl Selter'i**, Välisministri, N.S.V. Liidu Ülemnõukogu Presiidium: **V. M. Molotoff'i**, Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe ja Väliskomissari, kes leppisid kokku järgmises:

Artikkel I.

Mõlemad Lepinguosalised kohustuvad andma üksteisele igasugust abi, kaasa arvatud ka sõjalist, otsese kallaletungi või kallaletungi ähvarduse tekkimise korral ükskõik missuguse Euroopa suurriigi poolt Lepinguosaliste poolte merepiiridele Balti meres või nende maapiiridele Läti Vabariigi territooriumi kaudu, samuti ka artikkel III-ndas tähendatud baasidele.

Artikkel II.

N.S.V. Liit kohustub andma Eesti sõjaväele abi relvastusega ja muude sõjaliste materjalidega soodustatud tingimustel.

Artikkel III.

Eesti Vabariik kindlustab Nõukogude Liidule õiguse omada Eesti saartel Saaremaal ja Hiiumaal ning Paldiski linnas baase mere-sõjalaevastikule ja mõned aerodroomid lennuväele rendiõigustel sobiva hinnaga. Baaside ja aerodroomide täpsed asukohad ja piirid määratakse kindlaks ning eraldatakse vastastikusel kokkuleppel.

Mereväe baaside ja aerodroomide kaitseks N.S.V. Liidul on õigus pidada oma kulul baaside ja aerodroomide jaoks eraldatud piirkondades valjult piiratud arvu Nõukogude maaväe ja õhuväe relvastatud jõude, milliste maksimaalne arv määratakse kindlaks erikokkuleppega.

Artikkel IV.

Mõlemad Lepinguosalised kohustuvad mitte sõlmima liite ega osa võtma koalitsioonidest, mis on sihitud ühe Lepinguosalise vastu.

Artikkel V.

Käesoleva Pakti elluviimine ei tohi mingil määral riivata Lepinguosaliste suveräänõigusi, eriti nende majandussüsteemi ja riiklist korda.

Baaside ja aerodroomide jaoks eraldatud piirkonnad (art. III) jäävad Eesti Vabariigi territooriumiks.

Artikkel VI.

Käesolev Pakt jõustub ratifitseerimiskirjade vahetamisega. Nende ratifitseerimiskirjade vahetus leiab aset Tallinnas kuue päeva jooksul, arvates käesoleva Pakti allakirjutamise päevast.

Käesoleva Pakti kehtivuse tähtaeg on kümme aastat, misjuures, kui üks Lepinguosalistest ei tunnusta vajalikuks üles öelda seda Pakti üks aasta enne tähtaja möödumist, viimase kehtivus automaatselt jätkub järgneviks viieks aastaks.

Artikkel VII.

Käesolev Pakt on koostatud kahes algkirjas, eesti ja vene keeles, Moskva linnas, 28. septembril 1939. a.

28. septembril 1939. a.

K. Selter

V. Molotoff

Riigi Teataja. Eesti Vabariigi lepingud välisriikidega. 1939, nr. 15, art. 25, 6. oktoober, lk. 327–328.

Eesti–Nõukogude vastastikuse abistamise pakti konfidentsiaalne lisaprotokoll

I.

On lepitud kokku, et ära hoida ja vältida katseid tõmmata Lepinguosalisi praegu Euroopas käimasolevasse sõtta, N.S.V. Liidul on õigus selle sõja kestel hoida aerodroomide ja baaside alla eraldatud piirkondades (Pakti art. III), üksikute garnisonidena maa- ja õhuväe relvastatud jõude üldsummas kuni kahekümne viie tuhande meheni.

II.

Ajuliselt, kuni baasi väljaehitamiseni Paldiski linnas (Pakti art. III), kuid mitte kauemaks kui 2-ks aastaks, arvates käesoleva protokolliga allakirjutamise päevast, võivad nõukogude sõjalaevad sisse sõita Tallinna sadamasse toiduainetega ja küttega varustamiseks ning seisuks. Selle õiguse lähim kasutamise kord määratakse kindlaks eri-kokkuleppega.

III.

Pakti art. I-s kokkulepitud abi antakse teise poole väljendatud soovil, misjuures mõlemapoolisel nõusolekul abiandmiseks kohustatud pool võib sõja korral teise poole ja kolmanda riigi vahel jääda erapooletuks.

IV.

Käesoleva Pakti elluviimise järele valvamiseks ja sellejuures tekkivate küsimuste lahendamiseks moodustatakse pariteetlisel alusel Segakomisjon, mis töötab välja korra oma asjaajamiseks.

V.

Käesolev Konfidentsiaalne Protokoll on lisaks vastastikuse abistamise paktile Eesti ja N.S.V. Liidu vahel, mis sõlmitud 28. septembril 1939. a.

28. septembril 1939. aastal.

K. Selter

V. Molotov

ERA, f. 988, n. 1, s. 3, l. 215.